

Titel: Om Corsaren, bysnak, Grundtvig, Dansk Kirketidende m.m.

Citation: "Om Corsaren, bysnak, Grundtvig, Dansk Kirketidende m.m.", i *Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. K27*, udg. af Niels Jørgen Cappelørn; Joakim Garff; Johnny Kondrup; Tonny Aagaard Olesen; Steen Tullberg, Søren Kierkegaard Forskningscenteret 2011 .
Onlineudgave fra Søren Kierkegaards Skrifter: <https://tekster.kb.dk/text/sks-p345-txr-shoot-id1748a7a8-8ce0-411c-b67d-b1de8f7b5209.pdf> (tilgået 30. april 2024)

Anvendt udgave: Søren Kierkegaards Skrifter, Bd. K27

Ophavsret: Materialet er dedikeret til public domain. [Læs CC0-erklæringen](#)

Tekstredegørelse

1. Manuskriptbeskrivelse 771
2. Datering og kronologi 772

1. Manuskriptbeskrivelse

»Om *Corsaren*, bysnaak, Grundtvig, *Dansk Kirketidende* m.m.«* har nr. 312 i *B-fort.* og hører til den del af SKs papirer, der ved hans død lå til højre i det »2^{det}, mellemste Rum i Pjdestalen B«. Manuskripterne befinder sig i Kierkegaard Arkivet (KA) på Det Kongelige Bibliotek.

Papir 345 (SKS 27, 373-375).

- P345 345 1 dobbeltblad + 1 løst blad, i alt 3 blade i 4°. Det løse blad har uregelmæssigt afrevet kant i venstre side. Bladene er med blyant pagineret 1-5 på rectosiderne. Papir: gulligt koncept, glat. Mål: ca. 172 × 208 mm.* Bladene er foldet på langs; en bred inderspalte rummer teksten, yderspalten tilføjelser. Bladene har efter beskrivning været foldet en gang på tværs og en gang på langs. S. [6] er ubeskrevet.
(*L-fort.* + *B-fort.* 312.1; KA, B pk. 33 læg 2; *Pap.* VIII 2 B 182)

345

Papir 346 (SKS 27, 375).

- 346 1 løs lap med afrevet kant i højre side og uregelmæssigt afrevet kant nederst. Ingen paginering. Papir: gulligt koncept, glat. Mål: 173 × 121-135 mm. Bl. [1r] er to tredjedele beskrevet, versosiden ubeskrevet.
(*L-fort.* + *B-fort.* 312.[1];* KA, A pk. 48; *Pap.* VIII 1 A 654)

346

Papir 347 (SKS 27, 376-378).

- 347 1 dobbeltblad i 4°. Ingen paginering. Papir: gulligt koncept, glat. Mål: 173 × 208 mm. Bl. [1r] er halvt beskrevet.
(*L-fort.* + *B-fort.* 312.2; KA, B pk. 33 læg 2; *Pap.* VIII 2 B 184)

347

Papir 348 (SKS 27, 378).

- 348 1 dobbeltblad i 4°. Ingen paginering. Papir: gulligt koncept, glat. Mål: 173 × 208 mm. Bl. [1r] er tre fjerdedele beskrevet, bl. [1v]-[2v] ubeskrevet.
(*L-fort.* + *B-fort.* 312.[2]; KA, B pk. 33 læg 2; *Pap.* VIII 2 B 183)

348

Papir 349 (SKS 27, 378-380).

- 349 Et hefte i gråt omslag med 12 folioark, i alt 24 blade i 4°. Bagest i heftet, i nederste højre hjørne af omslagets inderside, er klæbet en etiket påtrykt: »Wahlske Boglade, Store Kjøbmagergade Nr. 4.« Etiketten vender på hovedet i forhold til SKs beskrivelse af heftet. Ingen paginering. Papir: gulligt koncept, groft, gråt papiromslag, groft. Mål: 200 × 243 mm. Bladene er foldet på langs; en bred inderspalte rummer teksten, yderspalten tilføjelser. Heftet er beskrevet til og med bl. [3r], som er beskrevet i syv linjer. De resterende blade er ubeskrevet.
(*L-fort.* + *B-fort.* 312.3; KA, B pk. 50 læg 1; *Pap.* X 6 B 64-67)

349

(L-fort. + B-fort. 312; KA, A pk. 48; B pk. 33 læg 2 og pk. 50 læg 1; Pap. VIII 1 A 654; VIII 2 B 182-184; X 6 B 64-67)

2. Datering og kronologi

Papir 345-349 er udateret. En indirekte tidsangivelse findes i Papir 347, et udkast til et lystspil, hvor scenen er sat i »Kjøbenhavn 1846« (SKS 27, 376,6). Det tyder på, at det også er årstallet for optegnelsens tilblivelse (jf. nedenfor).

Papir 345 indledes med ordene: »Dersom En i et foragteligt Blad (...) skrev at jeg gik med snevre og altfor korte Beenklæder, og derpaa tegnede dem af: saa lees der« (SKS 27, 373,3-6). Netop SKs bukser blev genstand for offentlig interesse i 1846 under striden med tidsskriftet *Corsaren*. Striden antændte SK selv den 27. dec. 1845, da han publicerede artiklen »En omreisende Æstetikers Virksomhed, og hvorledes han dog kom til at betale Gjæstebudet« (SKS 14, 79-84) i avisen *Fædrelandet*, nr. 2078. SKs bukser blev hurtigt genstand for *Corsarens* angreb, og han blev i tegneren Peter Klæstrups streg ofte afbildet med bukseben af forskellig længde.* Snakken om bukser findes tillige i det føromtalt Papir 347, der befinder sig i dramagenren, men tematisk kan sidestilles med Papir 345. Papir 345 og 347 er nok skrevet på et tidspunkt i 1846, formentlig i sidste halvdel, hvor SK har kunnet behandle emnet med nogen distance.

I Papir 346 gælder det ikke længden af bukseben, men dog stadig hvad der skrives i »Bladene« (SKS 27, 375,20). SK noterer, at hans navn har »staaet paa Plakaten«, og han selv har været »bragt paa Skuepladsen« (SKS 27, 375,20-21). SK refererer her til J.C. Hostrups studenterkomedie *Gjenboerne* (opført første gang i 1844). En af rollerne er den teologistuderende alumne Søren Kirk (navnet blev senere ændret til Søren Torp, således også i den trykte udgave*), hvis figur byggede på SK. I vintersæsonen 1845-46 blev stykket opsat rundt omkring i provinsen af H.W. Langes rejsende teaterselskab, og på Det kgl. Teater i 1846 blev det spillet som sommerforestilling den 27. og 30. juni samt den 2. juli. I journaloptegnelsen NB:43 (SKS 20, 45) omtaler SK også denne opsætning. Optegnelsen er udateret, men de nærmest daterede er NB:36 fra den 7. sept. 1846 og NB:57 fra den 5. nov. NB:43 må selvsagt være skrevet herimellem, og det er nærliggende at henlægge tilblivelsen af Papir 346 til samme periode, altså efteråret 1846.

I Papir 349 er det især Grundtvig og grundtvigianerne, der står for skud under overskriften »Den bevæbnede Neutralitet« (SKS 27, 378,23). Optegnelsen er formentlig en reaktion på en artikel i *Dansk Kirketidende* den 20. sept. 1846, »Troens Dialektik«, skrevet af SKs tidligere sekretær P.W. Christensen, hvori *Afsluttende uvidenskabelig Efterskrift* (1846) behandles.* I Papir 349:5 har SK underskrevet optegnelsen med »Johannes Climacus«, dvs. navnet på værkets pseudonyme forfatter (SKS 27, 380,31). Det er sandsynligt, at SK har forfattet Papir 349 i umiddelbar forlængelse af bladets udgivelse, dvs. igen på et tidspunkt i efteråret 1846. Udgifterne af både *Af Søren Kierkegaards Efterladte Papirer (EP)* og *Søren Kierkegaards Papirer (Pap.)* fastsætter uden nærmere begrundelse tilblivelsestidspunktet af Papir 349 til 1849. Det hænger formodentlig sammen med, at SK i 1848 planlagde at udgive et tidsskrift ved navn »den bevæbnede Neutralitet« (jf. overskriften i Papir 349:1), der skulle komme i tilknytning til 2. udgave af *Enten - Eller* (jf. NB6:61 i SKS 21, 44,4-6). Tidsskriftet blev aldrig realiseret, men i 1849 skrev han så »Den bevæbnede Neutralitet / eller / Min Position som christelig Forfatter i Christenheden«* med den (i øvrigt heller aldrig realiserede) tanke at udgive skriftet som tillæg til *Synspunktet for min Forfatter-Virksomhed* (posthumt udgivet af P.C. Kierkegaard, Kbh. 1859). Det er imidlertid ikke sandsynligt, at SK i 1849 ville bruge tid på at behandle kritikken af *Afsluttende uvidenskabelig Efterskrift*, ej heller underskrive denne kritik med »Johannes Climacus«. SK havde sin opmærksomhed rettet et andet sted hen i 1849, hvor *Sygdommen til Døden* udkom den 30. juli under pseudonymet Anti-Climacus.*

Papir 345-349 kan således med større ret samlet dateres til 1846 og er formodentlig skrevet i efteråret.